

$I_{\text{КД}}$ - зведений середній індекс освітньої діяльності курсів, центру, отриманий при цьому рейтинговому контролі,

$I_{\text{КП}}$ - зведений середній індекс освітньої діяльності курсів, центру отриманий при попередньому рейтинговому контролі;

У разі додатного значення індексу динаміки матимемо зростання значення рейтингу, а у разі від'ємного значення індексу динаміки – зниження рейтингу.

Рейтинг курсів, центру R як інтегральна оцінка стану та динаміки розвитку їх освітньої діяльності і визначається за формулою:

$$R = \Sigma B_{\text{Н}} \times I_{\text{К}} \times (1 + \Delta I_{\text{К}}), \text{ де}$$

$\Sigma B_{\text{Н}}$ - сумарний бал, виставлений при оцінці рівня якості восьми напрямків навчально-методичної діяльності;

$I_{\text{К}}$ - зведений середній індекс освітньої діяльності;

$\Delta I_{\text{К}}$ - індекс динаміки результативності освітньої діяльності курсів, центру.

Таким чином рейтингова система контролю освітньої діяльності курсів, центрів надає можливість отримати об'єктивну інформацію щодо якості та повноти здійснення курсами, центрами освітньої діяльності у сфері цивільного захисту, оцінити рівень спроможності курсів, центрів реалізовувати навчальні програми відповідно до сертифікаційних умов, визначити рейтинг конкретних курсів, центрів у порівнянні з іншими суб'єктами мережі територіальних курсів, навчально-методичних центрів цивільного захисту та безпеки життєдіяльності, прогнозувати динаміку розвитку мережі в цілому, реалізовувати на практиці вимоги ст. 58 Закону України «Про освіту» щодо морального заохочення педагогічних працівників за трудові досягнення за підсумками року.

Проблемні питання впровадження дистанційного навчання в системі МНС України

К.В. Жернокльов

(Університет цивільного захисту України)

Дистанційне навчання - навчання на основі спеціально створених програм із використанням ресурсів Інтернет/Інтранет (e-learning), яке набуває все більшого розвитку в світі. Сучасні інформаційні технології дозволяють здійснювати систематичну взаємодію викладача й слухача, значно віддалених один від одного, та організовувати навчання за допомогою різних форм і способів.

Дистанційне навчання будується на принципах використання активних методів навчання, оперативного зворотного зв'язку, проведення адекватного

самооцінювання та самокорекції із обов'язковою реалізацією механізмів міжпредметних зв'язків.

Говорячи про сутність знання, мають на увазі два його смислові значення: як результат наукового пізнання і як предмет засвоєння. У свою чергу процес засвоєння знань сприяє накопиченню умінь і навичок для подальшої творчої роботи і створення інтелектуального продукту. Таким чином через первинне засвоєння знань формується творча активність особистості.

Однією з визначальних властивостей дистанційного навчання є його орієнтація на самостійну пізнавальну діяльність. У свою чергу це висуває додаткові вимоги до ступеня підготовки слухача, який виявив бажання опанувати дисципліну шляхом дистанційного навчання. Тому, з метою оптимізації навчального процесу серед слухачів, слід проводити початковий відбір на курси дистанційного навчання, зокрема шляхом тестування. Зміст тестів повинен визначати здатність претендента на навчання до активної самостійної роботи, рівень володіння комп'ютерною технікою.

Створення дистанційних курсів в нашій країні знаходиться на початковому етапі, тому слід більшу увагу приділити вивченню досвіду країн, що вже мають розгалужену систему створення і впровадження дистанційного навчання. Починати слід із впровадження системи стандартів на створення і використання дистанційного навчання. З огляду на це, спірним залишається питання економії часу викладача (через перенесення його інформаційних функцій на комп'ютерні засоби) для спільної роботи зі студентами. Теоретично доступ до матеріалу дистанційного курсу має необмежена кількість слухачів, але контроль якості засвоєння знань, відповіді на проблемні запитання, що виникли у слухачів, потребують значних зусиль і часу викладача. Робота в режимі "on line" під час проведення консультативних чатів зводиться до швидкого набору тексту відповіді викладачем, що не завжди дає можливість використати навіть прості графічні пояснення на зразок "крейдою на дошці". До того ж існують і суто гігієнічні обмеження на час перебування людини біля комп'ютеру. Одним із виходів із даного становища є проведення навчання в режимі "відеоконференції", але такий режим роботи має на даний час певні технічні обмеження. Подальший розвиток обчислювальної техніки може зняти ці обмеження, і тоді матимемо ситуацію проведення "класичної" лекції або консультації тільки перед необмеженою аудиторією.

Обслуговування дистанційного курсу потребує вирішення і ряду організаційних питань, починаючи від обліку часу викладачів до складання й узгодження графіків консультацій. Як свідчить практика, дистанційним курсом частіше за все користуються люди, зайняті за місцем основної роботи, тому час консультацій в режимі "on line" припадає на другу половину дня, так звану "другу зміну", що додатково ускладнює питання визначення робочого часу.

Найбільшу ефективність дистанційне навчання дає під час вивчення гуманітарних дисциплін, залишаючи відкритими актуальні питання про форми, методи, використання дистанційних технологій у вивченні технічних, фізико-математичних, природничих дисциплін, де за мету покладено формування не тільки теоретичних знань, але й складних умінь і навичок. Використання мультимедійних технологій дає можливість активізувати процес вивчення

матеріалу, зробити навчання більш цікавим та продуктивним. Для цього широко використовують колекції дво- і тривимірних зображень, різного роду презентації та віртуальні тренажери. І все ж таки в системі МНС України під час вивчення спеціальних дисциплін доцільно розглядати дистанційний курс як допоміжну, вступну ланку процесу формування умінь і навичок із подальшим проведенням практичних і лабораторних занять на базі навчального закладу.

Індивідуально-колективне навчання курсантів

Б.І. Романів, І.Е. Ментус

(Військовий інженерний інститут Подільського державного аграрно-технічного університету)

Експериментальним шляхом встановлено: у звичайних умовах людина запам'ятовує до 90 відсотків того, що вона робить, до 50 відсотків того, що бачить і тільки 10 відсотків того, що чує. Така інформація дуже важлива для викладачів. Вона дозволяє зробити висновок про те, що навчання повинно ґрунтуватись перш за все на прийомах, які дозволяють підвищити пізнавальну активність самих курсантів і сприяти більшій практичній направленості занять.

Подібні прийоми відпрацьовуються уже давно. Пропонуємо вашій увазі один з них. Він називається “ІКНК” – індивідуально-колективне навчання курсантів.

В чому ж полягає сутність даного методу?

На початку заняття (або напередодні його) навчальна група розбивається на чотири команди, наприклад А, Б, В і Г. Під час формування команд викладачу доцільно враховувати взаємовідношення курсантів, їх рівень знань, організаційні здібності лідерів. В кожній команді обирається лідер (капітан). Керівник заняття об'являє тему, навчальні цілі, порядок проведення заняття і роздає листи (один на двох) із завданням. Лист завдання повинен включати найменування теми заняття, план заняття, навчальні питання і вказівки стосовно пошуку відповідей на них, необхідні літературні джерела.

Курсанти, використовуючи відповідну літературу, наочні засоби та інші матеріали вивчають і конспектують завданій учбовий матеріал. На все це відводиться до 50 відсотків часу 2-ох годинного заняття.

Після цього командам, в особі капітанів, видаються листи з контрольними питаннями. Кількість питань повинна бути, як правило, 3-6 для кожної команди.

Наступний етап роботи – підготовка відповідей на питання. По закінченню часу підготовки представники кожної команди дають усні відповіді на контрольні питання і рецензують відповіді.

Наприклад, команда А відповідає на питання, а команда Б рецензує її відповіді. При цьому перед останньою командою ставиться задача, з однієї сторони, оцінити коректність і конструктивність відповідей, а з іншої сторони – якість, повноту і правильність відповідей.